

SKUGGAFYRIRTÆKI WALL STREET

GILLETTE FROM WALL STREET · 12

Fyrirtækið og sál þess

Fyrirtæki fæðist ekki af fjármagni.

Það fæðist af ásetningi.

Einhver ákveður að eitthvað eigi að vera til og sá vilji er fyrsti raunverulegi hluthafinn, áður en nokkur telur peningana.

Þetta eitthvað kallast alltaf vara þegar það hefur tekið á sig mynd – líka þegar það kallast þjónusta.

Allt sem á eftir kemur – skipulag, valdastigar, efnahagsreikningar, vörumerki – er vinnupallur.

Vinnupallurinn er ekki húsið. Húsið er tilgangurinn.

Og tilgangurinn stjórnar sér ekki sjálfur. Hann lifir aðeins svo lengi sem einhver heldur áfram að bera hann, heldur áfram að muna hvers vegna fyrsta ákvörðunin var tekin.

Um leið og sá vilji hverfur heldur fyrirtækið áfram að hreyfast en veit ekki lengur hvert, heldur áfram að framleiða en veit ekki lengur fyrir hvern. Það verður skilvirkrt án þess að vera lifandi.

Þetta er hljóðláta kreppan í mörgum fyrirtækjum: ekki skortur á auðlindum, heldur skortur á minni.

Varan hættir að vera svar við þörf og verður réttlætning fyrir skipulagi sem þarf einfaldlega að halda áfram að selja til að halda áfram að vera til.

Þetta er skrifað fyrir hvern þann sem á hlut í einhverju án þess að sjá nokkurn tíma allt innihald þess – hluthafa, stóra og smáa, sem fá tölu og sjaldan söguna á bak við hana.

Litli hluthafinn er hljóðlátasta ranglæti alls kerfisins.

Hann ber alla áhættu rekstrarins – að tapa öllu ef illa fer – án þess að fá nokkurn tíma raunverulegan hlut í valdinu til að ákveða.

Hann á hlut í veðmálinu, ekki í hendinni sem spilar spilunum. Eigandi á pappírnum. Áhorfandi í raun.

Ekkert af þessu er ákæra á hendur kapítalismanum, fyrirtækjarekstri eða hagnaðinum sjálfum. Þetta er áminning um að muna.

Þetta eru verkfæri, gríðarlega öflug, sem geta skapað raunveruleg verðmæti þegar þau eru trú uppruna sínum – og geta tæmst af merkingu þegar þau gleyma honum.

Engin lagabreyting, enginn nýr mælikvarði í ársreikningum, engin ný siðferðisvottun mun nokkurn tíma koma í stað hinnar einu raunverulegu verndar: einhvers, í hverju skipulagi, sem heldur áfram að spyrja hvers vegna.

Hlutturinn sem hluthafi á er hluti af mannlegum ásetningi sem einhver, fyrir löngu, vildi nógu heitt til að láta hann verða til – á bak við hvern arð er vara sem var hugsuð fyrir einhvern, starfsmaður sem bjó hana til af alúð, viðskiptavinur sem kaus að treysta henni.

Er þetta enn til af þeirri ástæðu sem það fæddist, eða þjóna ég, án þess að vita það, aðeins skugga þess?

Ferdinando Frega
BLADEFREGA
Wall Street-sagan